

שר החינוך
Minister of Education
وزير التربية والتعليم

ירושלים, ט' חשוון תשע"ה
02/11/2014
פניה: 15917028
סימוכין: 15917095

לכבוד
גב' ירדנה מלר הורוביץ
מזכירת הכנסת
ירושלים - 91950

שלום רב,

הנדון: מסקנות הועדה לזכויות הילד בעקבות החלטה על דיון מהיר בנושא: ריבוי מקרי הטרדות מיניות בחינוך המיוחד, של חה"כ קארין אלהרר (מכתבך מיום: 30/7/14)

קיבלתי בתודה את מסקנות הדיון שבנדון ולהלן התייחסותי לסעיפיו:

1. משרד החינוך רואה חשיבות בהגנה על תלמידים בדרכם לבית הספר ככלל ובפרט כאשר מדובר בתלמידים בעלי צרכים מיוחדים, שמטבע הדברים פגיעים יותר. המשרד פועל בנושא בהיבטים אשר בתחומו ובשיתוף פעולה מלא עם כל הגורמים הרלבנטיים.
2. משרד החינוך פועל בשיתוף השלטון המקומי, לגיבוש תוכנית הכשרה למלווי ילדי החינוך המיוחד. תוכנית זו נבנית בימים אלו ע"י האגף לחינוך מיוחד במשרד החינוך ומטרתה להבטיח שמירה על ביטחונם של הילדים המוסעים. במסגרת זו, יקיימו משרד החינוך והשלטון המקומי מפגשי למידה לנהגים ולמלווים, כפי שהוצע בדו"ח ועדת צרפתי לעניין הסעות בחינוך המיוחד.
3. ברכבי הסעות תלמידים לא נמצאים "מפקחים". בהסעות תלמידי החינוך המיוחד, בעלי הלקויות הקשות, נמצאים מלווים, בהתאם לתקנות "החוק להסעה בטיחותית לילדים ופעוטות עם מוגבלות, התשנ"ד-1994". תפקידם של מלווים אלו הוא למנוע פגיעות מכל סוג שהוא, לרבות פגיעות מיניות, בתלמידים המוסעים.
4. במכרזי ההסעות המנוסח ע"י משרד החינוך נקבעה העדפה של עד 10% לחברות הסעה, אשר כלי הרכב שלהם מצוידים באביזרי בטיחות שונים, כגון אמצעים טכנולוגיים לאיתור תלמידים אשר נשכחו ברכב וכן מצלמות. אבקש לציין, כי מדובר בהעדפה, שכן אין אפשרות לחייב התקנת מצלמות או אביזרי בטיחות אחרים, כל עוד לא נקבעו אמצעים אלה כחובה בתקנות התעבורה.

שר החינוך
Minister of Education
وزير التربية والتعليم

5. הכשרה מקצועית בנושא חינוך מיני, הן בחינוך הרגיל והן בחינוך המיוחד, מתקיימת בשלביה השונים של ההתפתחות המקצועית ולאורך כל הדרך. הצוות החינוכי כולו – מנהלים, מורים, יועצים וסייעים משתלמים ועוסקים בנושא במהלך עבודתם. על אף זאת, הנושא יחודד ותינתן לכך התייחסות נוספת.

כמו כן, משרד החינוך פועל לבקרה על התכנים בנושא במהלך כל השנה ובנוסף לזאת, ישוב וירענן את עקרונות העבודה בקרב כלל היועצים הן בחינוך הרגיל והן בחינוך המיוחד.

בהתייחס לחינוך הרגיל - בכל שנה מגישה היועצת החינוכית תכנית עבודה מלאה ומפורטת למפקחת על היועצות. התוכנית כוללת פירוט אודות העבודה שתעשה על כישורי חיים בשכבות הגיל השונות. במסגרת זו, ישנה התייחסות גם לתכנים העוסקים בחינוך למיניות ומניעת פגיעה והטרדה מינית.

משרד החינוך ירענן את עקרונות העבודה בחינוך המיני בקרב כלל היועצים, ויעמיק את ההכשרה בתכנים אלה.

יצוין, כי בשנתיים האחרונות התקיימו הכשרות בנושא ליועצות, ובשנה הנוכחית יוכשרו עוד כ- 500 יועצים. המטרה היא להכשיר את כלל היועצים בנושא באופן מלא במהלך כולל של מספר שנים.

באשר למוסדות החינוך המיוחד - בכל שנה נבנית תכנית בית ספרית הנקראת: "ל"ב 21 - הכנה לחיים. מדובר בתכנית כיתתית (תל"כ) במסגרתה עוסקות מחנכות הכיתה והיועצת בלימוד נושא החינוך המיני בכיתה. במידת הצורך, התוכנית האישית של התלמיד (תל"א) כוללת אף היא מטרות ויעדים שיש לקדם בנושא זה, בהתאם לצרכיו והתנהגותו של התלמיד. התוכניות פועלות בשיתוף פעולה עם ההורים, ולעיתים מלוות בהדרכה אישית ואו הדרכה קבוצתית.

משרד החינוך ישוב, ירענן וידגיש בפני מפקחי ומנהלי מוסדות החינוך המיוחד את הדרישה, כי יש לעסוק בכל מוסד חינוכי בתוכנית "ל"ב 21" כתוכנית ליבה בחינוך המיוחד, ובכלל זה לעסוק בחינוך מיני.

כמו כן, יעודכנו וירועננו ההנחיות אודות חשיבות השתתפות הצוותים החינוכיים בקורסים המתקיימים בנושא.

יתרה מזאת, תעשה עבודה פנים משרדית בנושא במסגרתה ימופו שלבי ההתפתחות המקצועית השונים בחינוך המיוחד וינתן דגש: לקשר עם המכללות בתהליך ההכשרה, לתכנון קורסים לצוותי החינוך המיוחד במסגרת מתווה הפיתוח המקצועי וכמו כן, יגובשו הצעות למפגשי למידה לחדרי מורים ולצוות החינוכי הבית ספרי, הכולל את צוות הסייעים.

2:3 אה

שר החינוך
Minister of Education
وزير التربية والتعليم

אציין, כי במהלך השנים מתקיימים קורסים ארציים בבתי הספר, במרכזי הפסג"ה ובמתי"אות. כמו כן, בשנתיים האחרונות מונו מדריכות מרכזות במחוזות, אשר מלוות בהדרכה את המסגרות החינוכיות ושותפות בהבניית הקורסים בנושא.

6. בכל מקרה בו הדבר מתאפשר, סייעות ילדי החינוך המיוחד המועסקות בגנים / בתי הספר, מצטרפות להסעה עם ילדי החינוך המיוחד כמלוות בהסעה. מצב זה הינו רצוי מאוד, שכן הסייעות מכירות את הילדים ואת צרכיהם, אך הוא אינו אפשרי בכל ההסעות.

7. משרד החינוך מדוע לחשיבות של העסקת המלווים ע"י הרשות המקומית ולא ע"י חברות ההסעה. בהתאם לזאת, המשרד פועל בשיתוף מרכז השלטון המקומי למציאת דרכים לניתוק קשרי העסקת המלווים מחברות ההסעה, ולהעסקתם באמצעות חברות כח אדם שיספקו את שירותי הליווי לרשויות המקומיות.

8. לסיום, אבקש לתקן נושא אשר עלה בהקדמה למסקנות הדיון. בפסקה 3 לפתיח המסמך נכתב, כי "12 מפקחים בלבד פועלים לאיתור פגיעות פיזיות ומיניות בילדים בחינוך המיוחד הנוסעים מדי יום בכ- 30 אלף קווי הסעות". אבקש להבהיר – מפקחים אלה אינם עוסקים באיתור פגיעות פיזיות ומיניות, אלא תפקידם לבצע ביקורות שטח ולאחר תקלות טכניות ואחרות בהסעות. מפקחים אלה אינם עובדי משרד החינוך, אלא עובדי חברה חיצונית אשר זכתה במכרז לביצוע ביקורות שטח בהסעות ילדי החינוך המיוחד ואינם מוכשרים ולא אמורים לעסוק באיתור פגיעות פיזיות ומיניות.

ב ב ר כ ה

הרב שי פירון

העתק:

חה"כ אורלי לוי אבקסיס, יו"ר הועדה לזכויות הילד - הכנסת